

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна практика

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність 205 Лісове господарство

Галузь знань 20 - "Аграрні науки та продовольство"

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 23 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Навчальна практика
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	205 Лісове господарство
Галузь знань	20 - Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	3/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Самостійна робота – 90 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

<p>Мета навчити здобувачів вищої освіти, які прослухали курс лекцій, виконали лабораторні роботи й отримали таким чином теоретичні знання, різноманітним лісотаксаційним вимірюванням та обчисленням у виробничих умовах.</p> <p>Основні завдання навчальної польової практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення і закріплення на практиці методик польових досліджень і камеральних робіт з таксації лісів; - оволодіння методами перелікової таксації насаджень; - проведення аналізу ходу росту стовбура; - виконання таксації стовбура зрубного дерева. <p>Навчальна практика дозволяє здобувачам вищої освіти на належному рівні набути навичок із обліку лісового та лісосічного фонду згідно з вимогами сучасної теорії і практики таксації.</p>
<p>Компетентності</p>
<ul style="list-style-type: none"> – здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу; – здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження; – здатність вирішувати поставлені завдання в інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.
<p>Програмні результати навчання</p>
<ul style="list-style-type: none"> - аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Вступна екскурсія. Знайомство з базою практики,	Поділ лісових масивів на квартали. Використання лісотаксаційних інструментів. Таксація деревної продукції: ділової деревини, дров, хворосту і хмизу. Таксація дерев, які ростуть. Знайомство з	Вибір студентами тем самостійних навчально-

	графіком і режимом роботи. Організація території, лісовпорядні знаки.	технологією електронного обліку деревини.	дослідних робіт. Ведення щоденника, польового блокноту, журналу польових робіт. Виконання самостійних науково-дослідних робіт.
2.	Навчальна фахова робота	Організація території та підготовка до лісотаксаційних робіт. Підготовка фотоабрису: камеральне контурне дешифрування границь кварталу та виділів. Розрахунок масштабу аерофотознімка. Промірювання границь кварталу, прокладання візира, розбиття пікетажу на ходових лініях. Уточнення границь таксаційних виділів.	Виконання самостійних науково-дослідних робіт.
3.	Закладання бригадної пробної площі.	Технологія суцільного переліку. Оформлення пробної площі в натурі. Відбір, зрубування та обмірювання модельних (облікових) дерев. Узяття вирізів для аналізу росту стовбура. Заповнення картки модельного дерева. Обчислення запасу лісостану, приросту і виходу сортиментів за модельними деревами	Виконання самостійних науково-дослідних робіт.
4.	Закладання індивідуальних пробних площ.	Таксація пробних площ без зрубування модельних дерев. Вибір, закладання і окомірний опис пробної площі. Перелік дерев, вибір моделей, побудова «кривої висот». Обчислення середнього діаметра і середньої висоти, визначення віку, бонітету і повноти деревостану. Матеріальна оцінка насадження. Таксація поточного об'ємного приросту лісостану наближеними способами.	Виконання самостійних науково-дослідних робіт.
5.	Виділення і таксація насаджень. Виділення і опис ділянок у кварталі.	Остаточне оформлення фотоабрису і заповнення карток таксації. Основні елементи кодової таксації. Технологія і нормативи вибірково-вимірювальної, вибірково-перелічувальної і реласкопічної	Виконання самостійних науково-дослідних робіт.

		таксації. Оформлення матеріалів інвентаризації лісових масивів.	
6.	Камеральний період практики	Оформлення матеріалів практики: щоденника, польового блокноту, журналу польових робіт, звіту про навчальну практику.	Захист звіту, самостійних навчально-дослідних робіт. Залік.

Кожен здобувач вищої освіти під час навчальної практики повинен виконати весь комплекс робіт, передбачених програмою. Він відповідає за якість таксації на своєму об'єкті і є помічником для інших членів бригади з вимірювання на інших об'єктах бригади. Після закінчення всіх робіт бригади формують спільні для всіх учасників матеріали, а кожен здобувач вищої освіти повинен підготувати звіт, який би містив:

- результати таксації заготовленої деревини і дерева, що росте;
- аналіз ходу росту деревного стовбура з графічними ілюстраціями;
- картку таксації зрубаного модельного дерева;
- картку і відомість обробки результатів таксації пробної площі;
- матеріальну оцінку лісосіки; – картки таксації виділів та абрис кварталу.

Роботи, які виконуються здобувачами вищої освіти під час літньої навчальної практики, поділяються на польові та камеральні. Низка польових робіт проводиться спільно з керівником, за його безпосередньої участі. Роботи з таксації лісового фонду: підготовка і промірювання ходових ліній, закладання та обробка матеріалів пробних площ виконуються здобувачами вищої освіти самостійно.

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Практичне заняття	25
Самостійна робота	0
Контрольна робота	25
Індивідуальне завдання	0
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

6. Ресурсне забезпечення

Література:

1. Герушинський З.Ю. Типологія лісів Українських Карпат: Навчальний посібник / З.Ю. Герушинський. – Львів: Піраміда, 1996. – 208 с.
2. Горошко М.П. Лісова таксація: Практикум для студентів спеціальності 7.130401 / М.П. Горошко, П.Г. Хом'юк. – Львів: УкрДЛТУ, 2000. – 132 с.

3. Гром М.М. Лісова таксація: Підручник. Видання 2-е виправлене і доповнене / М.М. Гром. – Львів: РВВ НЛТУ України, 2007. – 416 с.
  4. Гром М.М. Таксація насаджень: Навчальний посібник / М.М. Гром. – Львів: УкрДЛТУ, 2002. – 67 с.
  5. Зеленський М.Н. Таксація деревостану. (Методичні вказівки для студентів) / М.Н. Зеленський, М.М. Гром. – Львів: УкрДЛТУ, 1995. – 57 с.
  6. Інструкція з впорядкування лісового фонду України: Част. 1 “Польові роботи”, част. 2 “Камеральні роботи”, Ірпінь, 2006 – 296 с.
  7. Робочі правила з впорядкування лісового фонду України. – (Частина перша. Польові роботи). – Ірпінь: ВО “Укрдержліспроєкт”, 2004. – 67 с.
  8. Таблиці ходу росту і товарності насаджень деревних порід України. – К.: Урожай, 1969. – 110 с.
  9. Цурик Є.І. Перелікова таксація лісу: Навчальний посібник / Є.І. Цурик. – Львів: УкрДЛТУ, 2000. – 260 с.
  10. Цурик Є.І. Таксація дерева та його частин: Навчальний посібник / Є.І. Цурик. – Львів: НЛТУ України, 2006. – 328 с.
  11. Цурик Є.І. Таксація деревного приросту: Конспект лекцій / Є.І. Цурик. – Львів: УкрДЛТУ, 1996. – 72 с.
- Цурик Є.І. Таксаційні ознаки насаджень: Конспект лекцій / Є.І. Цурик. – Львів: УкрДЛТУ, 1999. – 128 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Лісового і аграрного менеджменту, адреса вул. Галицька 201, каб. 107, (0342) 59-61-66; (0342)59-61-72, https://kag.pnu.edu.ua/ , електронна адреса klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Коляджин Ігор Федорович
Контактна інформація викладача	klam@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	
Пропуски занять (відпрацювання)	Студенти, які слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, виконати творчу роботу)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Передбачає зниження балу
Невідповідна поведінка під час заняття	Передбачає зниження балу та виконання додаткового завдання
Додаткові бали	

Викладач _____ Савчин А.І.

